

Letecký útok na Prahu 14. února 1945

cs.wikipedia.org/wiki/Letecký_útok_na_Prahu_14._února_1945

- Článek
- Diskuse

Letecký útok na Prahu

Bombardér B-17

Druh události	nálet
Stát	 Protektorát Čechy a Morava
Místo	Praha
Datum	14. února 1945
Čas	12:25 až 12:27
Zemřelých	701
Zraněných	1184
Pohřešovaných	přes 80

 [multimediální obsah](#) na Commons

Některá data mohou pocházet z datové položky.

Emauzský klášter a bývalé
Ministerstvo sociální péče po
náletu

Emauzský klášter po náletu

Obnovené věže Emauzského kláštera

Letecký útok na Prahu 14. února 1945 byla operace amerických vzdušných sil (USAAF).^[1] Praha se během druhé světové války stala cílem spojeneckého bombardování několikrát,^[2] ale nálet 14. února 1945 byl z nich co do počtů lidských obětí nejtragičtější.^[3]

Denní nálet bombardérů byl podle historiků součástí masivního bombardování Drážďan probíhajícího od 13. do 15. února,^{[4][5][6]} ale pro navigační chybu byla místo seřadovacího nádraží v německých Drážďanech bombardována Praha, především v širší oblasti smíchovského nádraží. Šlo o první větší nálet, kterému byla Praha ve druhé světové válce vystavena. Civilní oběti náletu byly značné, vojenské škody naopak minimální, čehož využila jak německá, tak později komunistická propaganda.^[7]

Průběh

Nálet provedlo 62^[8] amerických letounů B-17 z 91. a 398. bombardovací skupiny^[7] 1. letecké divize 8. letecké armády amerického armádního letectva (*91st a 398th Bomber Group, 1st Air Division, 8th Air Force, USAAF*) startujících ze základny v anglickém Nuthampsteadu.^[9] Dle hlášení obou skupin nálet trval pouze dvě minuty mezi 12:25 a 12:27.

Na Prahu bylo svrženo přibližně 150 tun trhavých a zápalných bomb v širokém pásu od Radlic až téměř po žižkovské nákladové nádraží – bombardování zasáhlo Radlice, Vyšehrad, Zlíchov, Nové Město, Nusle, Vinohrady, Vršovice a Pankrác. Nejvíce byla poškozena oblast od Palackého mostu (tehdy Mozartova) přes Karlovo náměstí na Vinohrady.^[3]

Následky

V důsledku náletu bylo zabito 701 a zraněno 1184 lidí;^[8] mezi oběťmi byli např. horolezkyň a malíř Vlasta a Otakar Štáflovi a Eva Ladová, dcera Josefa Lady. Oběti tvořili téměř výhradně civilisté. Bez přístřeší zůstalo 11 000 Pražanů. Přes 80 lidí zůstalo nezvěstných. Až v roce 1971 objevili stavaři ve

sklepe domu na Vinohradské třídě 23 mrtvol do té doby nezvěstných lidí, kteří se udusili v zasypaném krytu.^[8]

Bombardováním bylo zasaženo přes 2500 pražských domů, z toho 68 bylo úplně zničeno, 88 velmi těžce poškozeno, 168 těžce poškozeno a 2351 poškozeno lehce.^[3] Zasažen byl např. Emauzský klášter, Faustův dům, Vinohradská synagoga, Grébovka (včetně Gröbovy vily)^[8], sochy na Palackého mostě,^[10] vozovna Pankrác nebo Vinohradské divadlo.^[8] Silně byl poškozen dům na rohu dnešní Resslovy ulice a Rašínova nábřeží, který musel být odstraněn; na jeho místě teprve v roce 1996 vyrostl Tančící dům. Mimo objekty bylo napočítáno dalších 67 zásahů. Zničeno nebo těžce poškozeno bylo také přibližně 40 tramvajových vozů.^[8]

Nálet nezničil žádný významný vojenský cíl;^{[3][11]} způsobil pouze lehké škody na pražském železničním uzlu, které byly opraveny během několika hodin.^[7]

Velké ztráty na životech byly způsobeny také netečností civilního obyvatelstva vůči leteckým poplachům, které byly za války poměrně časté, avšak většina předchozích náletů mířila na cíle mimo Prahu.^[3] Lidé se domnívali, že Praze – jakožto českému městu – nehrozí skutečné nebezpečí, případně (mylně) že je dokonce uvedena v seznamu zakázaných cílů spojeneckého letectva.^[7] Dalším důvodem bylo pozdní vyvolání poplachu (pět minut před dopadem prvních bomb^[3]) a velmi krátké trvání náletu, kvůli němuž byl čas na ukrytí velmi krátký. Náletu neodolaly ani některé protiletecké kryty. K ničivosti útoku přispěl i fakt, že německé letectvo (jehož úkolem bylo mj. chránit města a strategické cíle před nálety) bylo ke konci války ve špatném stavu a že pražský hasičský sbor musel o den dříve odjet pomáhat hasit hořící Drážďany.

Tehdejší oficiální, nacisty kontrolovaný tisk využil nálet k odsouzení Spojenců i české exilové vlády a označil jej za teroristickou akci. 18. února se na náměstí Míru uskutečnila tryzna za české oběti, které se účastnili i předseda protektorátní vlády Richard Bienert a německý státní ministr Karl Hermann Frank; pro německé oběti se obdobná tryzna uskutečnila před Rudolfinem.^[7]

Příčina náletu

Bombardování Prahy bylo způsobeno navigačním omylem. Někteří navigátoři amerických bombardérů hlásili do vysílaček, že se nacházejí nad cílovým městem shozu pum: „... někde nad Drážďany“; jiní chybu rozpoznali, avšak byli nuceni následovat skupinu.^[7] Po celou dobu letu z Velké Británie panovala naprostá mlha, skupiny se vlivem silného větru odchýlily jihovýchodně od svého kurzu, navíc se při přeletu Německa porouchal palubní radiolokátor hlavního navigátora skupiny.^[1] Navigátoři se tak museli orientovat podle bodů na zemi, kde zaměnili Plzeň za iniciační navigační bod Zwickau, protože je od Prahy vzdálena zhruba stejně jako Zwickau od Drážďan.^[3] Faktorem mohl být i nedostatek paliva pro dosažení důležitějšího cíle.^[1]

Praha nepatřila mezi náhradní cíle bombardování, na které se měl svrhnout náklad bomb, kdyby se nepodařil shoz na primární cíl (tím byla Saská Kamenice).^[7] Spojenecká bombardování českého území způsobila značné škody nacistům. Omyly, ke kterým došlo, se staly vděčným soustem jak nacistické, tak komunistické propagandy.^{[4][5][12][6]}

Pamětnice bombardování Jaroslava Peková vzpomínala na setkání v roce 1990 s letcem, který se na bombardování podílel a podle kterého nešlo o navigační chybu, bomby shazovali na určené místo.^[13]

Památníky

•

Pamětní deska v Apolinářské ulici

•

Pomník Obětem náletu 14. února 1945 v Praze – Košířích ^[14]^[15]

•

Vlasta a Otakar Štáflovi, pamětní deska, Mánesova 20

•

Pamětní deska obětí náletu 14. 2. 1945, Karlovo náměstí 37/500

Odkazy

Literatura

- ŠTYRSA, Josef. *Kamarád ze skal. Ilustrace Theodor Pištěk*. 1. vyd. Praha: STN, 1959. 130 s.
- PLAVEC, Michal, VOJTÁŠEK, Filip, KAŠŠÁK, Peter. *Praha v plamenech*. Cheb : Svět křídel, 2008.
- UHLÍŘ, Jan Boris. *Bomby na Prahu*. Praha : Prostor 2011.
- PLAVEC, Michal. *Krvavá Popeleční středa 1945. Lidové noviny*. 2015-2-9.

Reference

- ↑ Skočit nahoru k: ^{a b c} *HOŠKOVÁ, Viktorie. Nečekané bombardování Prahy. Spojence před 75 lety nad město poslala porucha radaru i oblačnost. iROZHLAS [online]. Český rozhlas, 2020-02-14 [cit. 2020-02-19]. Dostupné online.*
- ↑ *Druhý spojenecký nálet na Prahu: Jen ve Kbelích 117 mrtvých. ČT24 [online]. Česká televize, 2020-03-25 [cit. 2020-05-21]. Dostupné online.*
- ↑ Skočit nahoru k: ^{a b c d e f g} *RAJLICH, Jiří. Tragický americký nálet na Prahu 14. února 1945 [online]. Praha: Vojenský historický ústav Praha [cit. 2020-02-14]. Dostupné online.*
- ↑ Skočit nahoru k: ^{a b} *ŠVEC, Pavel. Přesně před 67 lety rozbombardovali spojenci Prahu, zemřelo 700 lidí. iDNES.cz [online]. MAFRA, 2012-02-14 [cit. 2020-02-14]. Dostupné online.*
- ↑ Skočit nahoru k: ^{a b} *LUSTIGOVÁ, Martina. Před 60 lety Praha zažila americký nálet. Radio Prague International [online]. Český rozhlas, 2005-02-20 [cit. 2020-02-14]. Dostupné online.*
- ↑ Skočit nahoru k: ^{a b} *ŠVAMBERK, Alex. Před sedmdesáti lety padaly na Prahu bomby. Novinky.cz [online]. Borgis, 2015-02-14 [cit. 2020-02-14]. Dostupné online.*
- ↑ Skočit nahoru k: ^{a b c d e f g} *VOJTÁŠEK, Filip. Před 75 lety padaly na Prahu bomby. Omylu spojenců propagandisticky využili nacisté, mýty kolem něj ale žijí dodnes. Deník N [online]. N Media, 2020-02-14 [cit. 2020-02-14]. Dostupné online.*
- ↑ Skočit nahoru k: ^{a b c d e f} *PADEVĚT, Jiří. Krvavá Popeleční středa – Po náletu na Prahu zůstalo v troskách přes 700 mrtvých | Krvavá léta | Televize Seznam. Praha: [s.n.], 2020. Dostupné online.*
- ↑ *Osudy Myslbekových sousoší z Palackého mostu. stary-web.zastarouprahu.cz [online]. [cit. 2018-10-15]. Dostupné online.*
- ↑ Jan B. Uhlíř, Bomby na Prahu,Prostor 2011
- ↑ *WIRNITZER, Jan. Bomby na protektorát zkrátily válku. Zneužila je hnědá i rudá propaganda. iDNES.cz [online]. MAFRA, 2015-05-14 [cit. 2020-02-14]. Dostupné online.*
- ↑ *ŠVEC, Petr. Zažila bombardování Prahy. Po letech potkala pilota, který pumy házel. iDNES.cz [online]. MAFRA, 2010-02-18 [cit. 2019-02-15]. Dostupné online.*
- ↑ *ŠTRUPL, Vladimír. Pomník Obětem 2. světové války (Na věčnou paměť Obětem náletu v Radlicích 14. února 1945) [online]. ulice Kostelní, Praha 5-Radlice, u kapličky svatého Jana Nepomuckého: www.vets.cz, 2006-02-21 [cit. 2016-03-10]. Centrální evidence válečných hrobů: je evidován, CZE-0005-32287. Dostupné online.*
- ↑ *ŠTRUPL, Vladimír. Pomník Obětem náletu (Na věčnou paměť Obětem náletu v Radlicích 14. února 1945) [online]. ulice Kostelní, Praha 5-Radlice, u kapličky svatého Jana Nepomuckého: www.vets.estranky.cz (archivní vets), 2006-02-21 [cit. 2016-03-10]. Centrální evidence válečných hrobů: je evidován, CZE-0005-32287. Dostupné online.*

Související články

- Dějiny Prahy 1938–1945
- Letecký útok na Plzeň 14. února 1945
- Bombardování Drážďan

Externí odkazy

- Obrázky, zvuky či videa k tématu Nálet na Prahu na Wikimedia Commons
- Dobové vysílání rozhlasu
- Fotografie Emauzského kláštera

- Nálet na Prahu v únoru 1945
- [1] Archivováno 16. 2. 2015 na Wayback Machine. – Pořad Českého rozhlasu Plus Nic než bolest, obsahuje řadu unikátních rozhlasových nahrávek, vzniklých krátce po bombardování Prahy
- 75 let od amerického náletu na Prahu – článek se čtyřmi archivními zvukovými záznamy dokumentujícími nálet na Prahu v únoru 1945
- Nálety na Prahu 1944–1945 Archivováno 15. 4. 2021 na Wayback Machine. – letecké snímky Prahy pořízené před koncem 2. světové války v dubnu a květnu 1945

Kategorie: